

**Statistikdokumentation for
Folkebiblioteker 2015**

1 Indledning

Folkebiblioteksstatistikken har til formål at vise aktiviteten på folkebiblioteksområdet i Danmark. Statistikken udarbejdes for tællingsåret 2010 og frem af Danmark Statistik for Slots- og Kulturstyrelsen under Kulturministeriet.

Til og med tællingsåret 2009 er statistikken lavet af Kulturministeriets styrelse for biblioteksområdet.

2 Indhold

Folkebiblioteksstatistikken indeholder nøgletal for bibliotekernes aktiviteter og økonomi, så det er muligt at sammenligne på tværs af kommuner.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Biblioteksstatistikken viser aktiviteten på folkebiblioteker i Danmark. De væsentligste opgørelser er på bestand, afgang, tilvækst, udlån, fornyelse af udlån og interurbanlån opgjort på internationalt sammenlignelige kategorier for materialetyper fx bøger. Statistikken viser også nøgletal for bibliotekernes økonomi bl.a. materialeudgifter.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Der anvendes dk5-decimalklassifikation ved angivelse af emner for faglitteratur.

2.3 Sektordækning

Kultur.

2.4 Begreber og definitioner

Aktive personlige lånere: Aktive personlige lånere er personer, som har lånt bøger eller benyttet elektroniske resurser fx Filmstriben inden for det sidste år. Man behøver således ikke fysisk, at have været på biblioteket for at være en aktiv personlig låner.

Biblioteker: Organisation eller del af en organisation, hvis hovedformål det er at varetage indsamling, registrering, formidling og vedligeholdelse af samlingen med henblik på at imødekomme brugernes behov for information, forskning, undervisning, kultur etc. Et bibliotek kan omfatte et eller flere betjeningssteder, samlet betegnet som et biblioteksvæsen. Biblioteket inkluderer alle bibliotekets betjeningssteder med offentlig adgang omfattet af bibliotekets bruttodriftsbudget, dvs. hovedbibliotek, filialer, servicepunkter og bogbusser.

Interurbanind- og udlån: Interurbanind- og udlån er lån af bøger o.a. mellem biblioteker i ind- og udland.

Materialer: Materialer er sammenhængende informationsmængde eller anden intellektuel og/eller kunstnerisk frembringelse der udgør en afsluttet enhed. Et materiale er en repræsentation af et værk eller en samling af værker som er udgivet eller betragtes som en fysisk enhed og som sådan danner udgangspunkt for en bibliografisk beskrivelse.

Multimediemateriale: Fællesbetegnelse for elektroniske og computerstyrede produkter der er lagret på et materiale som fx cd-rom eller dvd, som består af og koordinerer brugen af to eller flere udtryksformer som fx tekst, billeder og lyd.

Servicepunkter: Et servicepunkt er en del af større administrativ enhed, som tilbyder begrænset biblioteksservices med offentlig adgang i faste lokaler enten til en særlig målgruppe (børn, fakulteter) eller til en lokalt defineret brugerkreds. Et servicepunkt adskiller sig fra en filial ved, at servicen er begrænset fx til udlån af bestilt materiale og aflevering. Et servicepunkt kan være en del af anden virksomhed: butik, postkontor, café, offentligt kontor mv.

2.5 Enheder

For opgørelser der vedrører bestand, udlån mv. er den statistiske enhed materialer. For opgørelser der vedrører besøg, arrangementer mv. er den statistiske enhed antal personer. For opgørelser der vedrører bibliotekernes regnskaber er den statistiske enhed kroner.

2.6 Population

Populationen for statistikken er samtlige folkebiblioteker i Danmark.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

For oplysninger om folkebibliotekernes bestand og brug af elektroniske resurser findes sammenlignelige oplysninger fra 2014. For alle andre oplysninger findes sammenlignelige data fra 2009.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Måleenheder er antal bøger eller andet fysisk materiale, antal downloads, antal udlån og fornyelser samt antal besøg. De økonomiske oplysninger er opgjort i danske kroner.

2.11 Referencetid

Kalenderåret 2015.

2.12 Hyppighed

Udgivelsen sker én gang årligt.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Folkebiblioteker indberetter til Danmarks Statistik i henhold til §6 i Lov om Danmarks Statistik. Der er ingen EU-regulering på dette område.

2.14 Indberetningsbyrde

Statistikken vurderes ikke at udgøre en væsentlig indberetningsbyrde for folkebiblioteker, idet hovedparten af de indberettede data stammer fra folkebibliotekernes administrationssystem.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Folkebiblioteker indberetter data umiddelbart efter referenceårets afslutning. Danmarks Statistik behandler de indsamlede data, fejlsøger dem og offentliggør dem i Statistikbanken et halvt år efter referenceårets udløb.

3.1 Kilder

Kilderne til statistikken er indberetninger fra folkebibliotekerne enten via filindberetninger eller elektronisk spørgeskema, og filindberetning fra Slots- og Kulturstyrelsen.

3.2 Indsamlingshyppighed

Data indsamles en gang årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Der anvendes spørgeskema og leverance fra bibliotekernes administrationssystem.

3.4 Datavalidering

Der foretages sammenligning af data med data fra sidste år. Hvis der er store forskelle i tallene kontaktes bibliotekskommunen for en afklaring.

3.5 Databehandling

Indsamling af data sker på samme detaljeringsniveau som det, den færdige statistik offentliggøres på. Under behandlingen bliver data grupperet og kodet på de kategorier de offentliggøres på i statistikbanken.

3.6 Korrektion

Ikke relevant for denne statistik.

4 Relevans

De centrale brugere er kommuner, pressen og Slots- og Kulturstyrelsen. Der er ikke foretaget undersøgelse af brugertilfredshed på denne statistik.

4.1 Brugerbehov

De vigtigste brugere er politikere, presse, studerende, interesseorganisationer og bibliotekerne selv.

4.2 Brugertilfredshed

Der har ikke været foretaget undersøgelse af brugertilfredshed for denne statistik.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik.

5 Præcision og pålidelighed

Opgørelsen omfatter alle folkebiblioteker i Danmark. Usikkerhed som følge af forkert indberettede tal og misforståelser, er søgt minimeret bl.a. ved gentagne rykninger ved manglende indberetninger, samt ved gennemgribende kontrol af de indberettede tal.

5.1 Samlet præcision

Den samlede pålidelighed er høj, da folkebiblioteksstatistikken er baseret på indberetninger fra alle bibliotekskommuner i Danmark. Svarprocenten for folkebiblioteksstatistikken er 100 pct. Usikkerhed som følge af forkert indberettede tal og misforståelser, er søgt minimeret bl.a. ved gentagne rykninger ved manglende indberetninger, samt ved gennemgribende kontrol af de indberettede tal.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Danmarks Statistik modtager data om alle folkebiblioteker i Danmark. Særlige lokale forhold såsom ombygninger o.l. kan medføre at enkelte kommuner ikke indberetter data for samtlige variable alle år. Centrale oplysninger om udlån, bestand, åbningstid samt visse økonomiske oplysninger bliver altid indberettet. Forkert indberettede tal og misforståelser, er søgt minimeret bl.a. ved gentagne rykninger ved manglende indberetninger, samt ved gennemgribende kontrol af de indberettede tal.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Den samlede pålidelighed er høj, da folkebiblioteksstatistikken er baseret på indberetninger fra alle bibliotekskommuner i Danmark. Lokale forhold kan medføre at enkelte kommuner ikke indberetter samtlige variable alle år. Centrale oplysninger om udlån, bestand, åbningstid samt visse økonomiske oplysninger bliver altid indberettet.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der udgives ikke foreløbige tal for denne statistik.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer ca. 6 måneder efter referenceårets udgang uden forsinkelser i forhold til det annoncerede tidspunkt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Data indgår til Danmarks Statistik i første halvår i det år der følger umiddelbart efterreferenceåret. Udgivelse sker primo juli. Den samlede produktionstid er seks måneder.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Statistikken er sammenlignelig med tidligere udgivelser der ligger efter kommunalreformen i 2007. Statistikken er baseret på DS/ISO 2789 standard og er således sammenlignelig med andre statistikker for biblioteksaktivitet. Statistikken er sammenlignelig med internationale statistikker.

7.1 International sammenlignelighed

Brug af standarder inden for biblioteksområdet i Danmark afspejler både konkrete danske behov men også organiseringen af det internationale standardarbejde. Statistikken om folkebiblioteker er således sammenlignelig med internationale statistikker i det omfang de er baseret på samme internationale standarder.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Statistikken er sammenlignelig med tidligere udgivelser der ligger efter kommunalreformen i 2007.

Bemærk at for 2012 mangler data fra Gribskov Folkebibliotek hvorfor det ikke er muligt at opgøre udlån, fornyelser, bestand, tilgang, afgang og aktive lånerne for Gribskov Folkebibliotek. For Frederiksberg Folkebibliotek gælder, at personaletal for 2012 kun omfatter ordinært ansatte. Det indebærer blandt andet, at bogopsættere ikke er omfattet af tal for Frederiksberg Folkebibliotek i 2012.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Statistikken er baseret på DS/ISO 2789 standard og er således sammenlignelig med andre statistikker for biblioteksaktivitet.

7.4 Intern konsistens

Ikke relevant for denne statistik.

8 Tilgængelighed

Publicering sker via følgende kanaler: Nyt fra Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk og publikationen "Kultur 2015".

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 09:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet. Temapublikationer mv. kan offentliggøres på andre tidspunkter af dagen. Rigsstatistikeren kan beslutte, at sådanne publikationer kan udleveres før udgivelsestidspunktet, fx til interessenter og pressen.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

[Nyt fra Danmarks Statistik](#)

8.5 Publikationer

["Kultur 2015"](#), som også omfatter et afsnit om folkebiblioteker

8.6 Statistikbanken

Link til statistikbanktabeller for folkebiblioteker

8.7 Adgang til mikrodata

De indberettede data er lagret hos Danmarks Statistik. Der findes ikke mere detaljerede data end det, der allerede bliver offentliggjort i Statistikbanken. Mikrodata er ikke tilgængelig for offentligheden.

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretioneringspolitik

Statistikken følger Danmarks Statistik normale praksis for diskretionering. [Danmarks Statistiks diskretioneringspolitik](#)

8.10 Diskretionering og databehandling

Ikke relevant for denne statistik.

8.11 Reference til metodedokumenter

Ikke relevant for denne statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i deltageret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Erhvervslivets udvikling. Den statistikansvarlige er Berit Taul, tlf. 3917 3881, e-mail: bpd@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Erhvervslivets udvikling, Erhvervsstatistisk afdeling

9.3 Kontaktpersonens navn

Berit Taul

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

bpde@dst.dk

9.7 Telefonnummer

3917 3881

9.8 Faxnummer

39 17 39 99